

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษา คือ กระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนรุ่นต่อไป หรือเรียกอีกนัยหนึ่งว่าการสืบทอดวัฒนธรรม (Cultural Transmission) (สุมน อมรวิวัฒน์, 2537) และ เสฐียร โกเศศ (2515) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวัฒนธรรมในแง่ที่เป็นมรดกสังคม ว่า มนุษย์จะมีวัฒนธรรมขึ้นได้ก็ด้วยเรียนรู้จากคนอื่น ทั้งที่ตายไปแล้วและที่ยังมีชีวิตอยู่ โดยรับความรู้นั้นไว้เป็นมรดกตกทอดกันมาเป็นลำดับ คำว่ามรดกสังคมจึงเป็นอีกชื่อหนึ่งของวัฒนธรรม มรดกสังคมนี้ย่อมมีลักษณะแตกต่างกันตามถิ่นที่ และหมู่คณะ มีองอาจและเสื่อมได้ แล้วแต่เงื่อนไขความเป็นไปของท้องถิ่น และหมู่คณะนั้น ...

นอกจากนี้ยังกล่าวถึงการถ่ายทอดวัฒนธรรมว่าเป็นการถ่ายทอดทางสังคม โดยอธิบายว่า การรับเอามรดกสังคมไว้ได้ก็ด้วยมีผู้อื่นถ่ายทอดให้ ด้วยจดเป็นหนังสือขึ้นไว้ ด้วยการอบรมสั่งสอนให้ หรือด้วยการเอาอย่างกัน เรียกเป็นคำเฉพาะในวิชา มานุษยวิทยาวัฒนธรรมว่า วัฒนธรรมประภคต (Enculturation) แปลว่า การทำให้เกิดมีวัฒนธรรมแทรกซึมขึ้นในตนทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เพราะฉะนั้น คำว่า การถ่ายทอดทางสังคมจึงเป็นอีกชื่อหนึ่งของวัฒนธรรม ... (เสฐียร โกเศศ, 2515)

สุชีพ ปุญญานุภาพ (2540) กล่าวถึงการถ่ายทอดวัฒนธรรมว่า การถ่ายทอดวัฒนธรรม คือ กระบวนการที่วัฒนธรรมได้มีการผ่านไปยังคนรุ่นต่อไป ทุกชั้นทางการเรียนรู้ วัฒนธรรมมิใช่สิ่งที่จะถ่ายทอดได้ทางชีววิทยา (คือทางพืชพันธุ์) คนทุกรุ่นย่อมเรียนรู้วัฒนธรรมด้วยตนเอง และแล้วก็สอนวัฒนธรรมนั้น พร้อมทั้งความเปลี่ยนแปลงใด ๆ ซึ่งเกิดขึ้นในชีวิตของคนแก่รุ่นต่อไป การถ่ายทอดวัฒนธรรม เป็นไปได้บางส่วนหลายชั่วอายุคน เมื่อมองจากจุดที่คนหนุ่มเรียนรู้วัฒนธรรมจากคนแก่ กระบวนการนี้ก็เรียกว่าการรับวัฒนธรรม...

สวามี สัตยานันทปรี ... (อ้างใน ราชบัณฑิตยสถาน ปีที่ 19 ฉบับที่ 4, 4 กรกฎาคม-กันยายน 2537) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสืบทอดวัฒนธรรมไว้ว่า

วัฒนธรรมเป็นเครื่องแสดงถึงบุคลิกลักษณะของชาติและสืบต่ออายุของชาติ ประเทศใด ชาติใดถ้าไร้เสียซึ่งวัฒนธรรมเป็นของตนเอง แม้จะมีกำลังอำนาจเพียงใดก็ตาม ในที่สุด ก็จะถูกกลืนชาติเพราะจะต้องรับเอาวัฒนธรรมของผู้อื่นมาใช้เป็นของตน และในที่สุดก็ จะสูญเสียบุคลิกลักษณะของตน ...

ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่า การสืบทอดทางวัฒนธรรมเป็นหน้าที่ของคนในสังคมทุกคน ที่ จะต้องเป็นทั้งผู้ถ่ายทอดและผู้รับการถ่ายทอดในขณะเดียวกัน ทั้งนี้เพราะ วัฒนธรรมเป็นเครื่อง บ่งบอกถึงความเจริญของสังคม วัฒนธรรมเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ประเทศชาติมี ความเจริญและมั่นคงมาเป็นเวลากว่าเจ็ดร้อยปี ขณะเดียวกันการที่จะสืบทอดวัฒนธรรมอย่าง ต่อเนื่องได้นั้นก็ต้องขึ้นอยู่กับสภาพบ้านเมืองที่สงบสุข และเอื้อต่อการสืบทอดวัฒนธรรม การที่ ประเทศไทยสามารถดำรงอยู่ได้จนเป็นชาติเก่าแก่ มีเอกราชและความเป็นปึกแผ่นมาช้านานนั้น ล้วนเป็นผลมาจากรากฐานของการรวมกลุ่มกันในรูปสังคม มีระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เป็นเครื่อง ควบคุมพฤติกรรมของคน ทำให้สังคมเกิดความสงบเรียบร้อย อันเป็นเหตุให้มีความมั่นคงต่อเนื่อง มา ดังที่ โฟจวร์ท เครือแก้ว (2525) ได้อธิบายว่า “สังคมต้องประกอบไปด้วยมนุษย์หลาย ๆ คน ขึ้นไป อยู่รวมกันเป็นกลุ่มเป็นก้อนภายในขอบเขตที่เป็นสัดส่วนแน่นอน มีลักษณะของบุคคลที่ อยู่ในสังคม ... ในด้านวัฒนธรรมซึ่งเป็นแบบแผนการดำเนินชีวิตของบุคคล ในด้านความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล ในรูปของฐานะและบทบาท ...” และ สแตนลีย์ (อ้างใน รัตนา ดวงสวัสดิ์, 2528) ได้ กล่าวว่

สังคมเป็นที่รวมของคนที่แตกต่างกันในด้านต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ ความสนใจ ทัศนคติ อาชีพ วัย เพศและฐานะ รวมทั้งอำนาจ ... สังคมประกอบด้วยลำดับชั้นและกลุ่มที่แตกต่างกัน โดย “กลุ่ม” ให้ความหมายของความแตกต่างธรรมดา ในขณะที่ “ลำดับชั้น” นอกจาก จะให้ความหมายของความแตกต่างแล้ว ยังหมายถึงการจัด ลำดับชั้นในด้านความเหนือ กว่าและค้อยกว่าด้วย ...

ดังนั้น การยอมรับในบทบาทและฐานะทางสังคมของแต่ละบุคคล ตลอดจนการให้ความสำคัญ สำคัญแก่อำนาจ และลำดับชั้นทางสังคม จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้สังคมสงบสุขได้ ซึ่งเหตุผลนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการที่จะต้องมิชนชั้นผู้นำคอยทำหน้าที่ดูแลทุกข์สุขของราษฎร และหากผู้นำเป็น ผู้ที่มีความสามารถในการสู้รบ มีสติปัญญาฉลาดหลักแหลม เป็นศูนย์รวมแห่งอำนาจและจิตใจของ ประชาชนแล้วก็จะนำมาซึ่งความมั่นคงและมีเสถียรภาพของชาติ ฌองส์ เสง์ประชา (2532) กล่าวว่า “การจัดลำดับชั้นทางการปกครองที่ทำให้สังคมมีความเป็นปึกแผ่นนี้เริ่มมีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยแล้ว โดยสังคมสมัยนั้นจะประกอบด้วยชนชั้นต่างๆ เช่น เจ้านาย ขุนนาง ไพร่ ทาส ...” ซึ่งการปกครอง ในสมัยสุโขทัยนี้ พระมหากษัตริย์มีอำนาจสูงสุด แต่ใช้อำนาจปกครองแบบบิดาปกครองบุตร ให้

ประชาชนมีสิทธิในการเรียกร้องความยุติธรรม หลังจากสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราชแล้ว การปกครองมีแนวโน้มเปลี่ยนไปเป็นแบบขอมคือกษัตริย์เป็นสมมติเทพมีความศักดิ์สิทธิ์ตามลัทธิฮินดูพราหมณ์ ซึ่งคติความเชื่อนี้ได้เข้าไปมีอิทธิพลในสมัยอยุธยาอย่างมาก โดยเฉพาะในเรื่องของการแบ่งชนชั้นทางสังคมหรือระบบศักดินา โดยอาจเทียบเคียงได้กับวรรณะ (Caste) การแบ่งชั้นในระบบวรรณะเป็นระบบตายตัว ผู้ใดเกิดมาในวรรณะใดก็จะอยู่ในวรรณะนั้นจนตลอดชีวิต ส่วนการแบ่งในระบบชั้นมีลักษณะเปิดและเปลี่ยนแปลงได้ แสตนตี (อ้างใน รัตนา ตุงคสวัสดิ์, 2528) แต่ในสมัยอยุธยาได้นำระบบวรรณะของอินเดียมาใช้ทั้งหมด เพียงแต่เป็นการปรับใช้ตามสภาพสังคมไทยเท่านั้น โดยมีกรอกกฎหมาย “พระไอยการตำแหน่งนาพลเรือนและนาทหารหัวเมือง” ซึ่งตราขึ้นในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถแห่งกรุงศรีอยุธยา ได้ระบุประเภทของคนในสังคมไทยว่ามีด้วยกัน 4 ประเภท คือ เจ้า ขุนนาง ไพร่และทาส ซึ่งเจ้าในที่นี้ หมายถึง พระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ พระมหากษัตริย์เป็นผู้ทรงอำนาจสมบูรณ์ที่สุดของชนชั้นนายหรือมูลนายทั้งปวง กล่าวคือ ทรงเป็นศูนย์รวมอำนาจแล้วจะทรงกระจายอำนาจนั้นให้แก่มูลนายต่าง ๆ ตามลำดับชั้น อำนาจของพระมหากษัตริย์ที่เป็นสิทธิขาดเหนือจากคนทั้งปวง นับเป็นเหตุแห่งการแย่งชิงอำนาจกันมาโดยตลอด ซึ่งหากจะพิจารณาความเป็นไปของสถาบันกษัตริย์ที่ดำเนินมาในประวัติศาสตร์ จะเห็นถึงการตั้งมาตรการเกี่ยวกับอำนาจในเรื่องของการพยายามรักษาและความพยายามช่วงชิง ฉะนั้น เพื่อเป็นการรักษาสถานภาพของสถาบันกษัตริย์ไว้ หากต้องใช้วิธีการใดที่เป็นการกระทำเพื่อเสริมสร้างพระบรมเชษานุภาพของพระมหากษัตริย์ ให้มีสถานะที่แตกต่างไปจากคนธรรมดาแล้ว วิธีการเหล่านั้นจะถูกจัดกระทำขึ้น เช่น ภาษาที่ใช้พูดจาติดต่อกัน ระหว่างพระมหากษัตริย์และคนสามัญธรรมดาทั่วไป ต้องสร้างขึ้นเป็นพิเศษ ใช้ภาษาเฉพาะเรียกว่าราชาศัพท์ ซึ่งส่วนใหญ่คือภาษาเขมรที่ราชสำนักเขมรใช้กับพระมหากษัตริย์เช่นกัน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2531) นอกจากนี้อิทธิพลของภาษาบาลีและสันสกฤตที่รับจากอินเดีย ได้กลายเป็น “ภาษาทางศาสนา และการเมือง” แล้วขนานพระนามพระมหากษัตริย์เป็นภาษาบาลีและสันสกฤต เพื่อให้คล้ายคลึงกับกษัตริย์องค์สำคัญ ๆ ในระบบความเชื่อของอินเดียอีกด้วย (สุจิตต์ วงษ์เทศ, 2532)

การส่งเสริมพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ในสมัยอยุธยานั้น ส่วนหนึ่งก็คือการกำหนดมาตรการ กฎเกณฑ์ และแนวทางการปฏิบัติต่อพระมหากษัตริย์เพื่อให้เป็นที่เคารพยำเกรง โดยใช้พิธีกรรมเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดความขลัง ความศักดิ์สิทธิ์ และเพิ่มศักดิ์ภาพของพระมหากษัตริย์ให้เป็นที่ปรากฏยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะคนไทยมีความเชื่อดังเดิมเรื่องอำนาจลึกลับ สิ่งเหนือธรรมชาติ ภูต ผี ปีศาจ เทวดาอารักษ์ ยิ่งไปกว่านี้ยังมีความเชื่อที่เกิดจากคติไตรภูมิ อันเป็นพื้นฐานโลกทัศน์ ชีวิตทัศน์ของคนไทย 4 ด้าน ซึ่ง สุภาพรรณ ณ บางช้าง (2535) ได้สรุปไว้ดังนี้

1. ขั้นตอนชีวิตและเป้าหมายของชีวิต คือ การประพฤติปฏิบัติกระทำความดี เพื่อยกระดับชีวิตให้ดีขึ้นสูงขึ้นในกระแสไตรภูมิ และสู่ถึงภาวะเหนือไตรภูมิในที่สุด
2. คุณค่าของพระรัตนตรัยอันหมายรวมถึงคุณค่าของพระพุทธศาสนาที่มีต่อการพัฒนาชีวิต
3. การยอมรับความมีอยู่ของสรรพชีวิตในภพภูมิที่แตกต่างไปจากมนุษย์ ทำให้เกิดการประสานคติเทพนิกรของพราหมณ์และคติความเชื่อเรื่องผีตามความเชื่อดั้งเดิมเข้ามาในชีวิตของพุทธศาสนิกชนคนไทยได้อย่างกลมกลืนสนิทสนม เพราะชีวิตเหล่านั้นมีอยู่เป็นอยู่ได้ตามโครงสร้างและสาระของไตรภูมิ
4. ความเชื่อในอำนาจต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับชีวิต ชีวิตในกระแสไตรภูมิย่อมมีความสัมพันธ์ต่อกัน จึงอาศัยกันและเป็นเหตุเป็นปัจจัยแก่กัน อำนาจในกระแสไตรภูมิที่มีผลต่อชีวิตบุคคลและสังคมตามความเข้าใจของคนไทยมี 6 อำนาจ คือ
 - อำนาจธรรม
 - อำนาจพุทธเทพนิกร
 - อำนาจอมนุษย์
 - อำนาจพราหมณ์เทพนิกร
 - อำนาจไสยเวท และ
 - อำนาจผู้ปกครองประเทศ

ในส่วนของอำนาจผู้ปกครองประเทศนั้น พบว่า ความพยายามในการปกป้องพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ให้รอดพ้นจากการแย่งชิงราชบัลลังก์นั้นกระทำได้หลายวิธี แต่ทั้งนี้ต้องเป็นไปภายใต้แนวความคิดหลัก หลังจากนั้นจึงแจกแจงเป็นรูปแบบ หรือวิธีการย่อย ๆ ต่อไป แนวความคิดหลักเกี่ยวกับอำนาจและบารมีของพระมหากษัตริย์ผู้ทรงปกครองประเทศในสมัยอยุธยา ก็คือแนวความคิดว่า พระมหากษัตริย์ทรงเป็นสมมติเทพ ซึ่งพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) (2538) กล่าวไว้ว่า

ถ้าพูดถึงคำว่าสมมติเทพ ก็ต้องรู้ว่ามีอยู่ในภาษาบาลี ซึ่งมีมาในพระไตรปิฎกที่ท่านบอก ว่า เทพ มี 3 อย่างคือ

1. อุบัติเทพ เทพโดยกำเนิด ได้แก่สัตว์ที่เราเรียกกันว่าเทวดา ที่อยู่ในสวรรค์
2. สมมติเทพ เทพโดยสมมติ คือ บุคคลที่เป็นเทวดาโดยการยอมรับหรือตกลงร่วมกันของมนุษย์ หรือมนุษย์ยอมรับ ก็ยกขึ้นเป็นเทพ ได้แก่ พระมหากษัตริย์ เจ้านาย
3. วิสุทธิตเทพ เทพโดยความบริสุทธิ์ ได้แก่ พวกอรหันต์ อย่างนี้เป็นต้น ...

นอกจากนี้ อิทธิพลของความเชื่อในอำนาจต่าง ๆ นั้น อำนาจพรหมเทพนิกรถือเป็น อำนาจที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่มีต่อรูปแบบการปกครองของไทยสมัยอยุธยาเป็นอย่างยิ่ง โดย พรหมณ์จะทำหน้าที่ในการเชื่อมโยงอำนาจของเทพเจ้าที่พรหมณ์นับถือเข้ากับคุณลักษณะของ พระมหากษัตริย์ โดยยกย่องพระองค์ประดุจเทพเจ้า ขณะเดียวกันก็สร้างประเพณี พิธีกรรมต่าง ๆ ขึ้นสำหรับพระมหากษัตริย์ เพื่อให้เกิดความศรัทธาและความเคารพ นับถือ นอกเหนือจากความ ก้าวอันมีอยู่เป็นพื้นฐานแล้ว

พระราชฐานของพระมหากษัตริย์ที่ถูกกำหนดให้แตกต่างและพิเศษเหนือกว่าผู้อื่น ตลอดจนการยกย่องเทิดทูนในพระราชอิสริยยศอันยิ่งใหญ่ของพระมหากษัตริย์ จะสังเกตได้จาก การครอบครองเครื่องราชูปโภค และเครื่องประกอบพระราชอิสริยยศที่ไม่มีผู้ใดเสมอเหมือน ใน บรรดาเครื่องราชูปโภค และเครื่องประกอบพระราชอิสริยยศพระมหากษัตริย์นั้น ม.ร.ว.เทววิราช (ป. มาลากุล) (2454) กล่าวว่า ประกอบด้วย ราชกกุธภัณฑ์ ศิราภรณ์ พระสังวาลย์ พระขรรค์ เครื่องสูง เครื่องประโคม เครื่องราชูปโภค ราชยาน ราชรถ เรือพระที่นั่ง และพระโกศ นั้น

เครื่องประโคม เป็นเครื่องดนตรีเพียงประเภทเดียวเท่านั้นที่ได้รับยกย่องให้เป็นเครื่อง ประกอบพระราชอิสริยยศพระมหากษัตริย์ จมื่นอมรครุณารักษ์ (2514) อธิบายว่า

เครื่องประโคมนี้เป็นประเภทเครื่องดนตรีที่ประกอบขึ้นใช้ในพิธีการของหลวง ต้อง นับว่าเป็นประเพณีเก่าที่ไทยเราเคยใช้มาแต่โบราณ แต่ก็มีกรดัดแปลงแต่งเติมให้ เหมาะสมไปตามกาลสมัย ประเพณีของการประโคมเหล่านี้ อดีตพระมหากษัตริย์ ของเมืองไทยได้ทรงนำมาจากที่ต่าง ๆ ผสมผสานกันขึ้น ให้เกิดเป็นเสียงที่ฟังแล้วเกิด ความรู้สึกเป็นพิชิตองที่น่าสนใจ ...

เครื่องดนตรีที่ใช้ประโคม แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ประโคมแตรและมโหระทึก การประโคมประเภทนี้มีพนักงานเป่าแตรเงิน 4 คน และกระทั่มโหระทึก 2 คน ใช้ในการเสด็จออกขุนนาง หรือนำเสด็จพระราช ดำเนินขบวนน้อย แตรนั้นเป็นแตรฝรั่งแบบดรัมเปท สันนิษฐานว่าคงจะได้มาเป็น เครื่องประกอบพระราชอิสริยยศพระมหากษัตริย์ในรัชกาลสมเด็จพระนารายณ์ มหาราช พร้อมกับเครื่องมโหระทึก เดิมทีเดียวไทยน่าจะมีเครื่องประโคมแต่ จำเพาะปีและกลองเช่นที่ใช้ในงานแรกนา และชิงช้า อันเป็นพิธีเก่าแก่ มโหระทึก นั้นเป็นเครื่องทำเสียงของไทยทางเหนืออยู่ในประเภทฆ้องและเป็นของมีมาแต่ โบราณ มีชื่อที่ฟังสังเกตคือหูของมโหระทึก 4 หู จะมีรูปเป็นกบ 1 หรือ 2 ตัว ซ้อนกัน

2. ประโคมสังข์ แตร กลองชนะ การประโคมนี้มี สังข์ 4 แตรอง 32 แตรฝรั่ง 20 ปี 2 กลองสองหน้า 2 กลองชนะเงิน 20 กลองชนะทอง 20 กลองชนะเขียว 20 กลองชนะแดงลายทอง 20 ประโคมเวลาเสด็จพระราชดำเนินขบวน พยุหยาตราหรือเวลาเสด็จออกในงานพระราชพิธีใหญ่ที่มีการยืนช้างยืนม้า ...

(ม.ร.ว.เทวธิดา (ป. มาลากุล), 2454)

ปัจจุบันนี้ แม้ว่าสังคมไทยจะเปลี่ยนรูปแบบการปกครองจากสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นการปกครองแบบประชาธิปไตยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 สถานภาพและบทบาทของพระมหากษัตริย์มิได้เป็นสมมติเทพอีกต่อไป แต่สถาบันพระมหากษัตริย์ก็ยังคงเป็นสถาบันสูงสุดของประเทศ ดังนั้น การใช้เครื่องประโคมเพื่อเชิดชูพระราชอิสริยยศพระมหากษัตริย์จึงยังคงถือปฏิบัติเป็นพระราชประเพณีสืบต่อมาจนถึงได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันการปกครอง และเป็นวัฒนธรรมสำคัญของชาติอย่างหนึ่งด้วย ทั้งนี้ สมปราชญ์ อัมมะพันธ์ (2536) กล่าวว่า “บ่อเกิดของวัฒนธรรมนั้นมาจาก ศาสนา ประเพณี และธรรมชาติ ... เพราะประเพณีและวัฒนธรรมเมื่อว่าโดยเนื้อความก็เป็นสิ่งอย่างเดียวกัน เป็นสิ่งที่ไม่ใช่มีอยู่ในธรรมชาติโดยตรง แต่เป็นสิ่งที่สังคมหรือคนในสังคมนั้นสร้างให้มีขึ้น ...”

การที่สถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งถือว่าเป็นสังคมย่อยสังคมหนึ่ง สามารถดำรงอยู่และรักษาขนบประเพณี พิธีกรรม ตลอดจนธรรมเนียมปฏิบัติได้เป็นอย่างดีนั้น เป็นผลมาจากการถ่ายทอดความรู้กันสืบมาเป็นช่วง ทั้งนี้ก็เพื่ออนุรักษ์และสืบต่อพระราชพิธี และเพื่ออบรมบ่มเพาะให้สมาชิกในสังคมของตนมีคุณลักษณะตามแบบแผนที่เคยเป็นมา ดังที่กล่าวแล้วว่า สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันชั้นสูง มากด้วยข้อปฏิบัติที่เคร่งครัด การถ่ายทอดความรู้จึงเป็นหน้าที่ของคนในสถาบันเท่านั้นที่จะให้การศึกษาตามรูปแบบที่สังคมต้องการได้ และด้วยเหตุนี้จึงเป็นเสมือนสถาบันทางการศึกษาแห่งหนึ่งที่จะทำหน้าที่ถ่ายทอดวิชาการต่าง ๆ ตามลักษณะเฉพาะในสถาบันของตน เพราะความหมายหนึ่งของการศึกษาคือการถ่ายทอดวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนรุ่นต่อไป หรือเรียกอีกนัยหนึ่งว่าการสืบทอดวัฒนธรรม (สุมน อมรวิวัฒน์, 2537) ดังจะเห็นได้จากการที่บรรดาขุนนางหรือข้าราชการในสมัยโบราณมักส่งบุตรหลานของตนไปฝากตัวในวังเพื่อรับการปลูกฝังและถ่ายทอดวิชาชีพ กิริยามารยาท และการบ้านการเรือน ในกรณีนี้นักสังคมวิทยา มองการศึกษาว่าเป็นสถาบันหนึ่งของสังคมที่มีความสำคัญมาก ทุกสังคมจำเป็นต้องมีการให้การศึกษาแก่สมาชิกที่เกิดใหม่หรือเข้ามาใหม่ เพื่อสืบทอดถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมเพราะการศึกษาคือการปลูกฝังและถ่ายทอดความคิด ความเชื่อ ระบบพฤติกรรม ตลอดจนศิลปกรรมต่าง ๆ จากชนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง (ชนิตา รักษ์พลเมือง, 2531) และในเมื่อวังถูกจัดว่าเป็นเสมือนสถาบันการศึกษาจึงมีหน้าที่อย่างหนึ่งตามกระบวนการขัดเกลาทางสังคม

คือ การถ่ายทอดวัฒนธรรม (Cultural Transmission) ให้แก่คนในสังคม โดยการถ่ายทอดนี้จะเป็นไปเพื่อถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ วัฒนธรรมประเพณีต่าง ๆ ของสังคมเพื่อดำรงรักษามรดกทางวัฒนธรรม (ชนิตา รักษ์พลเมือง, 2531) ดังนั้น การถ่ายทอดการประโคมด้วยเครื่องประโคมประกอบพระราชอิสริยยศ ซึ่งถือว่าเป็นวัฒนธรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งของชาติที่ยังคงมีอยู่คู่กับสถาบันพระมหากษัตริย์นี้มาโดยตลอด จึงถือเป็นสิ่งสำคัญและเป็นความจำเป็นที่จะต้องรักษา รูปแบบและระเบียบปฏิบัติตามแบบแผนของโบราณราชประเพณีไว้ต่อไป แต่เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง โดยเฉพาะการปกครองหลังจากมีการเปลี่ยนแปลงในปี พ.ศ.2475 ได้ส่งผลกระทบต่อถึงการสืบทอดการประโคมด้วยเครื่องประโคมประกอบพระราชอิสริยยศอันเป็นส่วนประกอบอย่างหนึ่งของความเป็นพระมหากษัตริย์ อย่างไรก็ตาม สถาบันพระมหากษัตริย์ก็ยังคงมีความสำคัญต่อสังคมไทยอยู่ ดังนั้นแม้ว่ากาลเวลาจะผ่านไปนานสักเท่าไร ความจำเป็นในการถ่ายทอดการประโคมด้วยเครื่องประโคมประกอบพระราชอิสริยยศก็ยังคงต้องดำเนินสืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน และในภาวะของสังคมไทยในปัจจุบันที่ต้องรักษาโบราณราชประเพณีเอาไว้ ภายใต้อำนาจกักเรื่องความขาดแคลนบุคลากรที่จะประโคมในพระราชพิธีที่สำคัญซึ่งต้องการกำลังคนเป็นจำนวนมากเพื่อทำหน้าที่ในการประโคม สำนักพระราชวังจึงจำเป็นต้องขอความร่วมมือไปยังหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อมาปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว จึงเท่ากับเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การสืบทอดการประโคมยังคงดำเนินอยู่ต่อมา ซึ่งถือได้ว่าเป็นการสืบทอดทางวัฒนธรรมอันเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ได้เป็นอย่างดี

กระบวนการถ่ายทอดการประโคมด้วยเครื่องประโคมประกอบพระราชอิสริยยศของไทย ปรากฏหลักฐานมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ต่อเนื่องมาในสมัยสุโขทัย ยุชยา ธนบุรี และรัตนโกสินทร์ ตามลำดับ โดยในสมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงสมัยสุโขทัย จะปรากฏหลักฐานของการประโคมด้วยเครื่องประโคมชนิดต่าง ๆ ตามวิวัฒนาการของเครื่องดนตรีที่เพิ่มขึ้น และพัฒนามาเป็นเครื่องประกอบพระราชอิสริยยศ ในสมัยอยุธยาถึงรัตนโกสินทร์ นับจากพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก มหาราช จนถึงพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ก่อนที่จะเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ.2475 กระบวนการถ่ายทอดการประโคมด้วยเครื่องประโคมประกอบพระราชอิสริยยศเริ่มมีความชัดเจนขึ้น โดยปรากฏเป็นราชทินนามของข้าราชการผู้ทำหน้าที่ในการประโคม ซึ่งแม้ว่าจะไม่มีการกล่าวถึงขั้นตอน หรือวิธีการในการถ่ายทอด แต่การที่มีราชทินนามของข้าราชการผู้ทำหน้าที่ในการประโคมปรากฏอยู่ก็ย่อมเป็นเครื่องยืนยันได้ว่า การประโคมด้วยเครื่องประโคมประกอบพระราชอิสริยยศพระมหากษัตริย์ยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง โดยมีหน่วยงานของสถาบันพระมหากษัตริย์ทำหน้าที่รับผิดชอบ และควบคุมดูแลกำลังคนให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ ซึ่งปัจจุบันได้แก่ งานเครื่องสูงและกลองชนะ สังกัดกอง

พระราชพิธี สำนักพระราชวังทำหน้าที่ในการอนุรักษ์และสืบต่อประเพณีของสถาบัน โดยจะทำหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้และทักษะต่าง ๆ ตามรูปแบบและธรรมเนียมของสถาบันให้แก่บุคคลอื่น ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มผู้สืบทอดวัฒนธรรมของสำนักพระราชวังที่จัดกระทำขึ้นในโอกาสต่าง ๆ กระบวนการถ่ายทอดความรู้จึงถือเป็นประเด็นสำคัญที่จะศึกษาว่างานเครื่องสูงและกลองชนะ สำนักพระราชวัง มีวิธีการ และขั้นตอนการถ่ายทอดการประโคมด้วยเครื่องประโคมประกอบพระราชอิสริยยศพระมหากษัตริย์อย่างไร ทั้งนี้ก็เพื่อการเผยแพร่ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการสืบทอดและอนุรักษ์วัฒนธรรมให้คงอยู่สืบไป กลุ่มผู้สืบทอดกลุ่มแรกเกิดขึ้นด้วยพระมหากษัตริย์คุณในสมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารีที่ทรงเล็งเห็นความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมอันเป็นสมบัติของแผ่นดิน เป็นความภาคภูมิใจของคนในชาติ จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้มีการจัดการศึกษาแก่ประชาชนทั่วไปที่สนใจในศิลปกรรมของชาติ โดยมีพระราชดำริให้จัดอบรมวิชาชีพให้แก่ประชาชนในรูปแบบของการจัดการศึกษาแบบนอกระบบโรงเรียน เพื่อให้ความรู้และทักษะในงานช่างฝีมือของไทยเกี่ยวกับงานประณีตศิลป์สาขาต่าง ๆ โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งโรงเรียนผู้ใหญ่พระตำหนักสวนกุหลาบ (วิทยาลัยในวังหญิง) และโรงเรียนผู้ใหญ่พระตำหนักสวนกุหลาบ (วิทยาลัยในวังชาย) ขึ้น โดยเฉพาะโรงเรียนผู้ใหญ่พระตำหนักสวนกุหลาบ (วิทยาลัยในวังชาย) นั้น ทรงโปรดให้ผนวกหลักสูตรวิชาอาชีพงานคนตรีในพิธีพระราชทานเพลิงศพเป็นวิชาบังคับของหลักสูตร (การศึกษาออกโรงเรียน, 2536) ทำให้ผู้เรียนได้รับการสืบทอดวัฒนธรรมแขนงนี้ควบคู่กันไป นอกจากนี้สำนักพระราชวังยังได้ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดการประโคมด้วยเครื่องประโคมประกอบพระราชอิสริยยศให้แก่บุคลากรในหน่วยงานอื่น ๆ อีก ได้แก่ บุคลากรสังกัดกองทัพบก และบุคลากรสังกัดกองดุริยางค์ทหารเรือและนักเรียนเตรียมทหาร ซึ่งกลุ่มผู้รับการถ่ายทอดดังกล่าวนี้นับวันก็จะมีเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มของทหารบกซึ่งส่วนใหญ่เป็นทหารเกณฑ์ที่มาจากครอบครัวชาวไร่ชาวนา เป็นคนธรรมดาสามัญ เมื่อครบกำหนดเวลาก็ปลดประจำการไป ให้มีการหมุนเวียนบุคลากรใหม่ ๆ เข้ามาทดแทนเสมอ การที่คนเหล่านี้ได้รับการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการประโคมด้วยเครื่องประโคมประกอบพระราชอิสริยยศพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นโอกาสหนึ่งที่จะได้ถวายงาน และเฝ้าชมพระบารมี ก็ย่อมเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้มีโอกาสรับใช้ได้เบื้องพระยุคลบาท โดยการถวายงานด้านการประโคมด้วยเครื่องประโคมประกอบพระราชอิสริยยศ อันจะนำมาซึ่งความตระหนักในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมแขนงนี้สืบต่อไปได้ แต่เนื่องจากในอดีตสืบเนื่องมาจนกระทั่งปัจจุบันสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันชั้นสูงที่ยังคงยึดมั่นในโบราณราชประเพณี พิธีกรรมอันเป็นแบบแผนเคร่งครัด ทำให้มีข้อจำกัดในการศึกษาค้นคว้าเรื่องราวอันเกี่ยวแก่สถาบันนี้ ทั้ง ๆ ที่การประโคมด้วยเครื่องประโคมประกอบพระราชอิสริยยศเป็นสิ่งสำคัญที่อยู่คู่กับสถาบันพระมหากษัตริย์มาเป็นเวลานาน แต่ก็มิได้มีการรวบรวมหลักฐานหรือเอกสารใด ๆ ไว้อย่างชัดเจน

คั้งนั้นในปี พ.ศ. 2540 นี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มหาราช จึงได้ทรงมีพระราชกระแสรับสั่งให้สำนักพระราชวังเก็บรวบรวมระเบียบวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการประโคมเพื่อทูลเกล้าฯ ถวาย (เสวต ธนประดิษฐ์, สัมภาษณ์ 16 สิงหาคม 2539) สำหรับงานวิจัยนี้นอกจากจะรวบรวมหลักฐานการประโคมจากยุคสมัยต่าง ๆ แล้ว ยังได้ศึกษาถึงประวัติความเป็นมาและอิทธิพลทางความคิด ความเชื่อที่แฝงอยู่ในเครื่องดนตรีแต่ละชนิด ตลอดจนกระบวนการประโคมด้วยเครื่องประโคมประกอบพระราชอิสริยยศของสำนักพระราชวัง ที่มีต่อผู้รับการถ่ายทอดกลุ่มต่าง ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเทิดทูนพระราชอิสริยยศในพระมหากษัตริราชเจ้าทุกพระองค์ที่ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณเอนกอนันต์ต่อพสกนิกรและผู้ที่อยู่ภายใต้พระบรมโพธิสมภาร นับเนื่องมาเป็นเวลากว่า 700 ปี ตลอดจนมุ่งหวังที่จะเผยแพร่วิธีการปฏิบัติ การเรียน การสอน อันจะนำไปสู่ความรัก ความภาคภูมิใจ และอนุรักษ์วัฒนธรรมของชาติให้ดำรงอยู่สืบไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของการประโคมและเครื่องประโคมประกอบพระราชอิสริยยศพระมหากษัตริย์

1.2.2 เพื่อศึกษากระบวนการถ่ายทอดการประโคมด้วยเครื่องประโคมประกอบพระราชอิสริยยศพระมหากษัตริย์ในสมัยรัตนโกสินทร์ของสำนักพระราชวังต่อกลุ่มผู้สืบทอดต่าง ๆ โดยจะศึกษาเฉพาะกลุ่มผู้สืบทอดในงานเครื่องสูงและกลองชนะ กลุ่มผู้สืบทอดกองดุริยางค์ทหารเรือ กลุ่มผู้สืบทอดโรงเรียนผู้ใหญ่วัดพระตำหนักสวนกุหลาบ (วิทยาลัยในวังชาย) กลุ่มผู้สืบทอดทัพบก และกลุ่มผู้สืบทอดโรงเรียนเตรียมทหาร

1.3 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

กระบวนการถ่ายทอด หมายถึง การถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการประโคมด้วยเครื่องประโคมประกอบพระราชอิสริยยศ บทบาทหน้าที่ของการประโคม ตลอดจนขั้นตอนและวิธีการฝึกปฏิบัติการประโคม

การประโคม หมายถึง การทำเสียงดังอึกทึก เพื่อเป็นสัญญาณ เพื่อแสดงความเคารพสักการะ และสรรเสริญพระบารมี

เครื่องประโคมประกอบพระราชอิสริยยศ หมายถึง เครื่องตีและเครื่องเป่า อันได้แก่มโหระทึก ฉิ่งชัย กลองชนะ เปิงมาง สังข์ แตรทอง แตรฝรั่ง ปี่ชวา และปี่โฉม ซึ่งถูกจัดให้เป็นเครื่องแสดงความเป็นพระมหากษัตริย์อย่างหนึ่ง

สมัยรัตนโกสินทร์ หมายถึง ช่วงเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ.2325 ถึงปัจจุบัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาความเป็นมาของการประโคมด้วยเครื่องประโคมประกอบพระราชอิสริยยศ ความเป็นมาของเครื่องประโคมประกอบพระราชอิสริยยศแต่ละชนิด และศึกษากระบวนการถ่ายทอดการประโคมด้วยเครื่องประโคมประกอบพระราชอิสริยยศ ในสมัยรัตนโกสินทร์ ตั้งแต่ พ.ศ.2325 จนถึงปัจจุบัน

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Approach) ในการวิเคราะห์เอกสาร และข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารชั้นต้น เอกสารชั้นรอง และจากการสัมภาษณ์แล้ว นำข้อมูลที่ได้จากเอกสารดังกล่าวมาจัดเรียงลำดับใหม่ตามอายุและตรวจสอบความตรง โดยการสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิ คือ นายเสวต ชนประดิษฐ์ ที่ปรึกษาสำนักพระราชวัง

1.6 แหล่งข้อมูล

1.6.1 เอกสาร โดยค้นคว้าจากหอสมุดแห่งชาติ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ ฯลฯ

1.6.2 บุคคลผู้เกี่ยวข้องในฐานะผู้ให้การถ่ายทอด ผู้รับการถ่ายทอด และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

1.7 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.7.1 แบบสัมภาษณ์ กระบวนการถ่ายทอดการประโคมด้วยเครื่องประโคมประกอบพระราชอิสริยยศในสมัยรัตนโกสินทร์นั้น ยังไม่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร จึงใช้วิธีการสัมภาษณ์ที่ปรึกษา สำนักพระราชวัง เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการถ่ายทอด และผู้รับการถ่ายทอดกลุ่มต่าง ๆ

วัตถุประสงค์ของการใช้แบบสัมภาษณ์

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไป

2. เพื่อศึกษาขั้นตอนของการถ่ายทอดในด้านของคุณสมบัติของผู้ที่จะรับ
การถ่ายทอด
3. เพื่อศึกษากระบวนการถ่ายทอด

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้จะมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด เป็นการเล่าเรื่อง การ
บรรยายความโดยจะใช้กับที่ปรึกษาสำนักพระราชวัง เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการถ่ายทอด
และกลุ่มผู้รับการถ่ายทอดกลุ่มต่าง ๆ คือ กลุ่มเจ้าหน้าที่งานเครื่องสูงและกลองชนะ กลุ่มนักเรียน
โรงเรียนผู้ใหญ่พระตำหนักสวนกุหลาบ (วิทยาลัยในวังชาย) กลุ่มผู้สืบทอดกองดุริยางค์ทหารเรือ
กลุ่มทหารบก และกลุ่มนักเรียนโรงเรียนเตรียมทหาร

1.7.2 แบบสังเกตพฤติกรรมการถ่ายทอดความรู้ ใช้เพื่อสังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้นตั้งแต่
เริ่มต้นการถ่ายทอด ขณะถ่ายทอดและเมื่อสิ้นสุดการถ่ายทอด โดยใช้ขั้นตอนในการสร้างแบบเคียว
กับการสร้างแบบสัมภาษณ์ และเป็นแบบไม่มีส่วนร่วม ผู้วิจัยจะสังเกตการถ่ายทอดอย่างใกล้ชิดแต่
จะไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการถ่ายทอดแต่อย่างใด

1.8 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล จะดำเนินไปในลักษณะที่เรียกว่า “การวิเคราะห์แบบอุปนัย”
(Analytic Inductive) ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้ตีความ สร้างข้อมูลจากรูปธรรม หรือปรากฏการณ์ที่มอง
เห็นหลาย ๆ ปรากฏการณ์แล้วนำมาสร้างข้อสรุป ถ้าข้อสรุปนั้นยังไม่ได้รับการตรวจสอบยืนยัน
ถือว่าเป็นข้อสมมติฐานชั่วคราว แต่ถ้าได้รับการตรวจสอบยืนยันแล้วจะถือเป็นข้อสรุปซึ่งมีความ
เป็นนามธรรมในระดับต้น ๆ

1.8.1 การคัดเลือกและวิเคราะห์หลักฐาน

พิจารณาความเชื่อถือได้ของเอกสารแต่ละฉบับที่ได้ศึกษาค้นคว้ามาแล้วด้วยเกณฑ์
การพิจารณาตามระเบียบวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ ซึ่งแยกเป็น 2 เกณฑ์ คือ

- ก. เกณฑ์พิจารณาภายนอก (External Criticism)
- ข. เกณฑ์พิจารณาภายใน (Internal Criticism)

ซึ่งมุ่งพิจารณาถึงสื่อความหมายของเอกสารว่าชัดเจนเพียงใด ในการคัดเลือก
เอกสารนี้ โดยเกณฑ์การพิจารณาทั้งภายนอกและภายในนั้น อรพินธ์ ดันธนะสุภะ (2522) ได้คัด
แปลงมาจากเกณฑ์ของ บี. ดีโบลด์ แวนดาเลน (B. Deobold Van Dalen, 1962) ดังนี้

- ก. เกณฑ์การพิจารณาภายนอก จะพิจารณา 5 เรื่องคือ

- แหล่งที่มาของเอกสารเป็นแหล่งปฐมภูมิและเป็นแหล่งที่เชื่อถือได้หรือไม่

- ใครเป็นผู้เขียนเอกสาร
 - เป็นเอกสารต้นฉบับ ฉบับคัดลอกหรือฉบับปรับปรุง ถ้าเป็นฉบับคัดลอกหรือฉบับแก้ไข ได้มีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นหรือไม่ และสามารถค้นหาแหล่งอ้างอิงได้หรือไม่
 - เอกสารนั้นเผยแพร่เมื่อใด
 - เอกสารนั้นมีวัตถุประสงค์ในการเผยแพร่อย่างไร
- ข. เกณฑ์การพิจารณาภายใน จะพิจารณาในเรื่องต่าง ๆ 4 เรื่องคือ
- ผู้เขียนเอกสารนั้นเป็นผู้เชี่ยวชาญและมีความสามารถในสิ่งที่เขียนหรือไม่
 - ผู้เขียนเอกสารนั้นมีแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้หรือไม่ เช่น เขียนจากบันทึกหรือเขียนจากความทรงจำ
 - ในเอกสารนั้นมีความตั้งใจที่จะบิดเบือนความจริงหรือมีความคิดส่วนตัวของผู้เขียนเอกสารหรือไม่
 - เอกสารฉบับนั้นสื่อความชัดเจนหรือไม่ และข้อความในเอกสารนั้นมีความหมายอย่างไร

1.8.2 การตีความข้อมูลที่ได้รับการคัดเลือกแล้ว

ผู้วิจัยจะตีความ โดยใช้หลักพื้นฐานการศึกษาในบริบททางสังคม วัฒนธรรม ศาสนา การเมือง และเศรษฐกิจ มาพิจารณาประกอบด้วย

1.8.3 การสังเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ผ่านการคัดเลือก วิเคราะห์และตีความ มาสังเคราะห์ เพื่ออธิบายเรื่องการถ่ายทอดประโคนด้วยเครื่องประโคนประกอบพระราชอิสริยยศ

1.9 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.9.1 เพื่อให้ได้รับความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงบทบาทและหน้าที่ของเครื่องประโคนประกอบพระราชอิสริยยศ

1.9.2 เพื่อให้มีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของสถาบันพระมหากษัตริย์ไทยต่อกรอนุรักษ์และสืบทอดขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมจนถึงปัจจุบัน

1.9.3 เพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงอิทธิพลของระบบการเมือง การปกครอง การศาสนาที่มีผลต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมของชาติไทย

1.9.4 เพื่อให้เกิดความเข้าใจในระเบียบวิธีการถ่ายทอดความรู้ของสำนักพระราชวังที่สามารถรักษารูปแบบและสืบทอดมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน

1.9.5 เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจ และตระหนักในความเป็นคนไทยที่มีวัฒนธรรมประจำชาติเกิดความหวงแหนและร่วมมือที่จะพยายามถ่ายทอดวัฒนธรรมแขนงนี้สืบไป